

Bericht uit de toekomst

€ 25.000 voor schuldvermindering

Brussel - EU-commissaris Varoufakis heeft het burger-dividend bekend gemaakt. Voor elke Europeaan komt € 25.000 beschikbaar om schulden mee te betalen. Dit volgt op de overstap op de digitale euro. Ruim 80% van alle spaartegoeden zijn nu omgezet. Vanaf vandaag zijn tegoeden op bankrekeningen niet meer vrij opneembaar.

Het burgerdividend wordt in juli uitgekeerd, en kan worden gebruikt om lopende kredieten te verminderen. Wie schuldeloos is kan het dividend omzetten in aandelen in de ECB. Deze geven jaarlijks recht op winstuitkering, totdat de ECB is ontmanteld en haar bezittingen zijn verkocht.

Derde fase

Hiermee breekt de derde fase aan van de euro-hervorming. In de eerste fase werden tegoeden op betaalrekeningen in digitale euro omgezet. In de tweede fase kregen rekeninghouders gelegenheid ook hun spaargeld in digitale euro om te zetten. In deze derde fase wordt de schuldenberg in Europa afgebouwd.

Varoufakis: “We hebben de euro nu veilig en stabiel gemaakt. Ze is losgekoppeld van de banken. In deze derde fase gaan we schulden van en aan de banken verminderen. Daarna zijn ook de banken weer stabiel en gezond.”

Schuldenberg

Hervorming van de euro werd ingezet toen Europa uiteen dreigde te vallen. De door de banken geëxploiteerde euro had Europa verzwakt, ongelijkheid vergroot en de levenskwaliteit ondermijnd. Europa ging gebukt onder de schulden. Als die niet netjes werden betaald dreigde de euro om te vallen. “Dat is nu voorbij; de euro is van de Europeanen geworden”, aldus Varoufakis. “Ze wordt nu dienstbaar aan hun welvaart en hun welzijn. Europa hoeft niet meer te hervormen om een wankele euro overeind te houden. De euro is hervormd zodat Europa kan bloeien.”

De met schulden overladen banken liggen nu aan het infuus van de ECB. “Dat is een tijdelijke situatie, die we nu snel gaan oplossen. Het dividend dat burgers aan hun banken geven voor schuldaflossing, geven die banken weer door aan de ECB. Deze streept dan een even groot stukje schuld van die banken weg. De banken worden kleiner en gezonder. Het risico van wanbetaling neemt af. Europa heeft dan geen probleembanken meer. Een enkele bank zal mogelijk omvallen. Maar dat is overkomelijk. Het geld van de rekeninghouders is al veiliggesteld. Er is dan ook geen reden meer om failliete banken overeind te houden.”

Schuldvrije euro

Achteraf gezien is het vreemd dat de euro-hervorming zo lang op zich heeft laten wachten. Sinds de komst van het internet, dus ruim voor de invoering van de euro, was het al niet meer nodig om de geldomloop via banken te laten lopen. Europa was veel ellende bespaard gebleven als ze direct voor een schuldvrije euro had gekozen. Zowel de bankencrisis als de schulden crisis waren dan aan haar voorbij gegaan.

Varoufakis: “We hebben veel leergeld moeten betalen. De schuldenberg bracht vooral het Zuiden in diepe malaise. Heel veel welvaart is verloren gegaan. Heel veel persoonlijke ellende is veroorzaakt. Investeerders lieten het afweten, en wie bezittingen had bracht deze naar veiligere oorden. Met een op schuld gebaseerde euro bleek Europese integratie onmogelijk. De schulden dreven de Europese economieën uiteen.”

Een schuldvrije euro bestaat uit contant geld zoals munten, bankbiljetten en – nu dus ook – digitale euro. Voorheen bestond de euro vooral uit ‘schuld’; geldvorderingen op banken en andere financiële instellingen. Die vorderingen werden gedekt door de bezittingen van banken, zoals hypotheek en staatsschuld. Bij een faillissement van Griekenland zouden veel geldtegoeden hun dekking verliezen. Daarom mocht Griekenland niet failliet gaan. De Grieken moesten bloeden, om de op schuld gebaseerde euro overeind te houden.

Intussen probeerde de ECB de dekking van geldtegoeden op peil te brengen. Dat deed ze door de prijzen van woningen en effecten kunstmatig op te drijven. Huishoudens moesten daardoor meer schulden maken, waardoor de schuldenberg verder toe nam. Een duivelse spiraal die nu is doorbroken, en met de dividenduitkering wordt teruggedraaid.

Investerings

Nu de euro schuldvrij is moet de geldhoeveelheid toenemen. Zo wordt voorkomen dat de prijzen gaan dalen. Die daling komt doordat het spaargeld van de burgers inactief is geworden. Dit geld rust nu veilig in digitale kluizen, en is dus niet meer geïnvesteerd in banken. Het spaargeld is aan de economie onttrokken. De opvolger van de ECB, de Europese Monetaire Autoriteit (EMA), zal nieuwe digitale euro's in omloop brengen door deze aan de lidstaten beschikbaar te stellen. Zij kunnen deze euro's gebruiken voor overheidsinvesteringen, sociale uitkeringen en belastingverlagingen.

De Europese Commissie werkt aan een voorstel om de overheidsinvesteringen te coördineren. De ambities zijn naar boven bijgesteld. De energievoorziening moet in vijf jaar geheel duurzaam zijn. Verbrandingsmotoren worden versneld uitgefaseerd. Verkoop van nieuwe verbrandingsmotoren wordt vanaf volgend jaar verboden. Over tien jaar moeten alle bestaande verbrandingsmotoren uit het straatbeeld verdwenen zijn. Bezitters van oude verbrandingsmotoren worden financieel gecompenseerd. Ook komt er een pan-Europees

magneettrein netwerk. Zodra dat gereed is wordt de Europese luchtvaart versneld afgebouwd. Ook hier is de tijdhorizon op tien jaren gesteld.

Pensioenen

Het pensioenstelsel wordt ingrijpend herzien. Varoufakis: “pensioenzekerheid zit niet in de spaarpot, maar in een welvarende economie. Je spaarpot bepaalt wellicht hoe groot jouw deel is van de taart. Het garandeert echter niet dat er ook een taart is, als je met pensioen gaat. Om te zorgen dat er straks een taart is moeten we niet sparen maar investeren.” Om die investeringen te stimuleren wordt voor alle Europeanen een basispensioen ingesteld. Varoufakis: “de markt moet erop kunnen vertrouwen dat ouderen voldoende inkomen hebben. Dan kan de markt ook de producten en diensten ontwikkelen waar ouderen behoefte aan hebben.”

De Europese Unie is verplicht om te zorgen dat er altijd voldoende geld in omloop is, en dat het geld daadwerkelijk circuleert. Met de digitale euro kan dat van minuut tot minuut worden gevolgd, en waar nodig worden bijgestuurd. Pensioenuitkeringen vormen een belangrijke schakel in deze kringloop. Daarnaast kan Europa gerichte uitkeringen doen aan de burgers, als dat nodig is om de economie te stimuleren.

Dividend

Een gezin van vier personen zal voor € 100.000 aan dividend ontvangen. Dit kan bijvoorbeeld worden gebruikt om de hypotheekschuld te verminderen. Banken zijn verplicht hier boetevrij aan mee te werken. Ook voor hen is deze schuldreductie van belang. Zijzelf zitten net zo goed in de schulden als de huishoudens. In gelijke mate waarin huishoudens hun schulden aan de banken verminderen, kunnen banken hun schulden aan de ECB verminderen.

Ook de Lidstaten ontvangen dividend van Europa. Daarmee kunnen ze staatsschuld in handen van banken afbetalen. Het dividend is zo bepaald, dat alle Lidstaten na deze operatie hun staatsschuld op orde hebben. Lidstaten met een relatief kleine staatsschuld krijgen een groter aandeel in de ECB, en kunnen rekenen op jaarlijkse winstuitkering.

Geldtegoeden worden niet meer door de overheid beschermd. Banken moeten de risico's op de resterende tegoeden inzichtelijk maken. Die tegoeden zijn niet meer vrij opneembaar tenzij tegen de actuele marktwaarde.

Verenigde Staten

President Beyoncé van de Verenigde Staten heeft aangekondigd dat de dollar nog dit jaar schuldvrij zal zijn. Ook China is vergevorderd met de invoering van schuldvrij geld. Daarmee willen beide landen voorkomen verder achterop te raken. Om met Europa te concurreren moeten ook zij zich van hun schuldenberg bevrijden.

Edgar Wortmann – 26 juni 2018